

Textus: Mt 28, 18-20: „Jézus pedig hozzájuk lépett, és így szól: *Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjetekek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.*”

Kedves Testvérek!

Ahogy múlt héten is elhangzott, egészen jövő februárig egy igehirdetés sorozatban leszünk együtt, melynek címe: „...hogysok gyümölcsöt teremjetekek az én dicsőségemre...”. Ez a gyülekezet vezérigéje, ami végigkísér bennünket a gyümölcsstermés képével együtt, amire Isten hív bennünket. Így tulajdonképpen egy hónapokon átívelő ünnepben lehetünk együtt, ahol a következőkkel fogunk foglalkozni: először az alappal, aztán a gyülekezetünk 5 alappillérevel, azokkal az alapvető fókuszokkal, amikre épül a gyülekezeti közösségünk (ezekkel két-két vasárnapot töltünk el), majd végig fogjuk tekinteni azokat a szakaszokat, ahogyan a 30 év alatt vezetett minket Isten azon Igék mentén, ami annak az időszaknak a vezérigéje volt a számunkra. Hogy értsük, mi is ez a pillér: a gyülekezeti fejlődés útján a gyülekezet közössége, akkor vezetői Isten elé állva elkérték, megharcolták azokat a hangsúlyokat, amelyek meg kell, határozzák a gyülekezeti működésünk mibenlétét. Őt ilyen alappillért szoktunk megnevezni, melyek általános keresztyén értékek, mégis fókuszba kerülnek, megkerülhetetlenek egy gyülekezet életében. Ennek a meghatározásnak az idején szavakba öntötték azt is, hogy a vágyunk, hogy a gyülekezeti közösségünkben a tanítványság, mint alappillér ezt jelentse: „...gyülekezetünk tagjai olyan újjászületett emberek legyenek, akik tudatosan követik Jézus Krisztust mindennapi életükben, és növekednek Őbenne (Mt 28,19).” Bizonyára mindenki egyetért ebben, lehet bőszen bólogatni, de mit is jelentenek ma ezek a szavak a számunkra? Újjászületett ember, tudatosan követi Jézus Krisztust, növekednek benne. Lehet, megképződik előttünk egy-egy református „szent” alakja, valakié, aki szerintünk ezt tökéletesen követte és meg is valósította. És az is lehetséges, hogy tudni véljük pontosan, mit jelent ez: azt, ahogy mi csináljuk és gondoljuk – hogy másoknak is tenni kellene ezt. Engedjük most közel magunkhoz ezt a kérdést: mit jelent Krisztus tanítványának lenni, mit parancsol itt pontosan Jézus és mi a titok?

1. Mit jelent Krisztus tanítványának lenni?

1.1. A definiálás mindig megkerülhetetlen kérdés és valljuk be, ez egyáltalán nem könnyű dolog. Meghatározzák a mintáink, a környezet általános normái, az előttünk élő példák, a korszellem is, és persze a Szentírás, vagyis annak az adott értelmezése. Kicsoda Krisztus tanítványa? Miből derül ki, hogy valaki az? Abból, ahogy kinéz? Abból, ahogy beszél? Abból, ahogy cselekszik, amilyen életvitelt folytat? Abból, hogy hol él? Abból, hogy szegény-e vagy gazdag?

Abból, hogy milyen a stílusa? Esetleg abból, hogyan gondolkodik közéleti kérdésekben?

1.2. Nagyon nehéz kérdés ez ma azért is, mert kulturálisan ez nem egyetlen jól körülhatárolható kategória. Igazából sosem volt az. Valahol a külvilág mindig szerette volna meghatározni, behatárolni a keresztyéneket, akik azonban alapvetően maradtak azok, akik (származás, társadalmi osztály stb. tekintetében), hanem ott, ahol voltak, megváltozott, újjászületett emberként éltek. A tanítvány ugyanis leginkább így határozható meg: kovász. Azaz része a közegének, amibe született és vállalja azt, amilyen: s ezt tölti meg Isten új tartalommal. A tanítvány jelen van és legfőképp hatással van. Elkülöníthető a környezetétől, de szervesen része is annak.

1.3. A mai világban is felmerülnek ezek a kérdések: ki mondja meg Krisztus tanítványairól, hogy azok? Ilyen kérdések segítik és olykor nehezítik annak meghatározását, ki a tanítvány: Akiket látok, hogy azt mondják magukról? Amit én gondolok róla (szerintem így és úgy)? Amit a mainstream egyházi narratíva üzen? Amit a külvilág mond? Minden identitás válság, ami Krisztus tanítványait eléri, abból fakad, hogy nem a tiszta forrásból merítenek, illetve hogy nem küzdik meg újra és újra ezt a kérdést: mit jelent ma, itt és most tanítványnak lenni? Ez ugyanis nem egy statikus állapot, hanem egy dinamikus kapcsolat Megváltónk és mi közöttünk.

1.4. Tanítványnak ugyanis nem lehet megmaradni, csak úgy (ahogy múlt vasárnap is szó volt róla) ha megmaradunk a szőlőtőn. Krisztus tanítványának lenni valahol mintakövetést jelent: olyan akarok lenni, mint a Mesterem. Őt követve egyre inkább olyanná válok. De milyen is volt Ő? A legfontosabb, hogy teljes mértékben függött az Atyától: rá figyelt, belőle merített, Őt tartotta mindenek felett mérvadónak a szolgálatában, Belőle merítette identitását és hozzá fordult még a legnagyobb mélységben, a kereszten is. Igen, a tanítvány követi a mesterét, hasonlóvá is válik hozzá, és ez a szenvedést is jelenti a vele való kapcsolódásban.

1.5. Tanítványnak lenni ugyanakkor nem jelent teljes feloldódást: megmarad a nevük, a személyiségük alapvető jegyei, karakterük, jellemük is, miközben Krisztus kezében formálódnak. A tanítványt mestere nem elnyomja, hanem kiteljesíti. Krisztus tanítványa kivirágzik, él, növekszik. Az élő gyülekezet, ahol a tanítványság érték és középpontban van, ugyanígy kiteljesedik: az egymás közötti kapcsolódásokban, a kifelé való szolgálatban is nem megnyomorodik, kiüresedik, hanem kiteljesedik, növekszik, kivirágzik. A kiteljesedés persze nem mindig jelent számbeli növekedést, vagy az iránya nem mindig lineárisan előre/felfelé mutat. Olykor ez kívülről a „kisebbé létet”, az alázat útját jelenti. Mert Krisztus tanítványai, miközben kiteljesednek, felszabadulnak, egy sokkal szigorúbb keretrendszerben kell éljenek, mint korábban: parancsot teljesítenek és Isten szerinti úton kell járjanak.

2. Mit parancsolt Jézus?

2.1. Jézus a tanítványi körnek adja a missziói parancsot, a közösségnek, így a tanítványság semmiképpen sem magánügy, hanem mindig közügy, közösségi ügy. Összefügg a későbbi pillérrel, a misszióival is: ott van valódi tanítványság, ahol van misszió. Jézus parancsa nem önmagában a tanítványi lét, hanem a tanítványként végzett misszió. A folyamatos mozgásban lét vele, általa vezetve.

2.2. Jézus először is azért parancsol, mert megteheti: teljhatalma van. A tanítványoktól pedig alapvetően feltétlen engedelmisséget és hűséges követést vár. Sokszor az egyház ebben téved el, hogy mint intézmény azt az engedelmisséget és feltétel nélküli odaszánást várja, ami egyedül Jézust illeti meg. Minden „hatalom”, ami Isten népnek, egy embernek, vagy a tanítványi közösségnek van, az valójában nem az Övé.

2.3. De mit is parancsol Jézus? Az Ő követésében sok mindent parancsol a tanítványainak, példát adva ezzel a mindenkori tanítványoknak. Hétköznapi szófordulatokkal ilyesmiket parancsol az Őt követőknek, hogy: „Szeressétek egymást. Szolgáljatok egymás felé. Higgyetek! Bízhatok! Kérjétek! Keressetek (Isten országát keressétek...)! Zörgessetek! Legyetek okosak, mint a kígyó és szelídek, mint a galamb. Hirdessétek Isten országának az eljövését! Vigyázzatok, óvakodjatok a farizeusok kovászatól/tanításától...”

Hogyan tudunk ehhez kapcsolódni és elfogadni, hogy Jézus a tanítványainak parancsolhat? Azaz úgy hívhat dolgokra, hogy nem kell megmagyaráznia, miért teszi. S közben van itt némi ellentmondás is: miközben szeretetkapcsolatban lehetünk vele, Ő parancsol. Hogy lehetséges egy szeretetkapcsolatban a parancsolás egyáltalán?

2.4. Ebben az egészben talán a legnehezebb, hogy meg kell értenünk: mire hív és mit parancsol Jézus? Ennek vannak általános érvényű részei és konkrét vezetése is a Szentlélek által. Isten népe gyakran érti félre az Urát, személyes, közösségi vezetésére nézve. Kulcsfontosságú erre nézve, hogy hogyan is lehet megérteni Őt. Mi a titok? A titok egy módszer, vagy egy hely, esetleg egy magasrangú szellemi vezető vagy bármi hasonló?

3. A titok: a keresztség

Azt olvassuk a missziói parancsban: „*megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevébe.*” És itt van a titok: valahogy meg kell értenünk, mit jelent az, hogy az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek a nevébe keresztelni? Meg szoktam kérdezni a keresztes beszélgetésben, értik-e, tudják-e, mit jelent ez? A legtöbben azt gondolják, hogy ez egy megszokott szófordulat, egy régtől fennmaradt hagyomány, talán régen keresztet is vetettek volna az elhangzásakor, tradicionális népnyelvi formula, mint az, hogy „Isten áldjon!” - semmi különösebb jelentősége nincs. Lehet, hogy mégis van? Három képet szeretnék átadni, ami ennek a titkát felfedi előttünk. Mit jelent az, hogy mi az Atya, Fiú, Szentlélek isten nevébe (hangsúlyozottan *nevébe*, nem *nevében*) vagyunk megkeresztelve.

3.1. Az első kép a keresztség kapcsán a **piacok, a vásárok világába** visz bennünket. Az eredeti görög „nevébe” kifejezést adásvételi szerződésekben használta a korabeli köznyelv. Pl. ha egy pénzösszeg valakinek a tulajdonába került, akkor azt úgy mondták, hogy „az ő nevébe” került. A keresztség sákramentuma tehát a Szentháromság Istennek a tulajdonába kerülést, annak ünnepélyes megpecsételését jelenti. Nagy súlya van annak, ha kimondjuk: az Ő tulajdona leszek. A Szentháromság Isten nevébe megkereszteltetni azt jelenti, hogy az Ő tulajdona leszek, Hozzá tartozom, Tőle függök. Ő gondot visel rólam, szeret engem – de jelenti azt is, hogy rendelkezik velem, joga van megmondani, mit tegyek, hogyan éljek. A Hozzá tartozásunk az identitásunk legmélyebb alapját képezi. Olyan biztonságot és szabadságot jelent, amiről korábban nem is álmodtunk.

3.2. A második képhez, amivel szeretném közelebb hozni, mit jelent az Atya, Fiú, Szentlélek Isten nevébe kereszteltetni, és ebben a szövetségi kapcsolatban élni, képzeljünk el egy teret, **egy olyan közeget, ami építően, pozitívan hat** ránk, pl. egy meleg családi otthon. Nem tudom, tapasztaltál-e már ilyet: belépsz egy otthonba, nincs semmi extra, nem szól melankolikus lágy zene, nincs gyertyafény, hanem csak egyszerűen attól, ahogyan ott emberek jelen vannak, ahogyan a dolgok a maguk természetességében történnek, jó lenni, hirtelen otthon vagy, befogadottnak tudod magad. Nagyon szeretünk ilyen közegekben létezni, ilyen helyekre tartozni. És képzeljétek el most ennek az ellenkezőjét is! Lehet, hogy ez a mindennapi életed valósága: egy olyan közeg, ahol valami észrevétlenül rombol, mintha lenne valami mérges gáz a levegőben, állandó kis koncentrációban, amit nem lehet kimutatni, de a hatása érvényesül, felhalmozódik benned, megmérgez, szépen lassan elpusztít mindent. Nagyon sok ilyen munkahely, ilyen légkörű vezető van a világban, ahol nagyon-nagyon alacsony a bizalmi szint, ahol megjelenik az intrika, a cinizmus, a keserűség, és egy nap észreveszed, hogy ki nem állhatod ezt, de pontosan ugyanolyanra válsz, mint ők. Észreveszed magadon, hogy otthon pontosan ugyanúgy beszélsz a gyerekeddel vagy a házastársaddal, mint a munkahelyen beszélnek egymással, és nem akarsz ilyen lenni, de megmérgeződtél, hatott rád. Ezért is van szükséged egy megmentő közegre, ha az életedet ilyen helyen kell élned? Az Atya, Fiú, Szentlélek istennel való közösség lehet az a közeg, az az atmoszféra, amibe mi belekereszteltetünk. Mit jelent ez? Olyan, mint amikor a partra vetett halat beleteszik a vízbe. Az a közeg, abban tud élni. Aki a keresztségben él valóságosan, az az Istené, Hozzá tartozik, az Atya, Fiú, Szentlélek jelenlétében van, és ez a jelenlét, mint egy atmoszféra, egy éltető közeg körülvesz, bárhova mész. Az Ő jelenléte. Megvéd, amikor a környezetedből áradnak a negatív erők. Ha belépsz ebbe, akkor ebben élsz, körülvesz, átjár. Bátorítson az, hogy ha ebbe a névbe kereszteltetted meg, ha Istenhez tartozol, akkor az Ő biztonságos, védelmező közege mindig nyitva van számodra, keresd kitartóan, kérd a jelenlétét – Ő pedig megnyitja azt neked és megajándékoz veled.

3.3. A harmadik kép a **krízisek** világába visz bennünket. Mi a jelentősége ilyenkor annak, ha valaki meg van keresztelve az Atyának, a Fiúnak, és a Szentléleknek a nevébe? A krízisek, a próbák azok a szakaszok az életünkben, amikor minden megrendül. Teljesen normális, hogy ilyenkor minden megkérdőjeleződik. Lehullanak a felszínes dolgok, az imázs, az arculat, amilyen lenni szeretnél, amilyennek láttatni szeretnéd magad. Nyilvánvalóvá válik, hogy kik vagyunk a lényünk mélyén. Olyan ez, mint egy földrengés, vagy egy világégés, ami után ott marad a lényeg lecsupaszodva. Ilyenkor óriási jelentősége van annak, hogy valójában kihez tartozunk, kik vagyunk? Aki látta a Luther-filmet – az alphán is megnéztük ezt a részletet – az ismeri azt, amikor Luthert az ellenfelei támadják, a Birodalmi Gyűlés előtt kell számot adni a hitéről, és nagyon vívódik. Egy éjszaka, amikor benne van ebben a szorításban, Isten előtt imádkozik, és azt mondja: „a Tiéd vagyok, ments meg!” Ugyanez a Luther később, amikor szellemi harcban áll, a legenda szerint fel is írja a szobája falára: „meg vagyok keresztelve!” Azaz: Istenhez tartozom, az Ő tulajdona vagyok. Ő a közegem, Ő az identitásom legmélyebb lényege.

Ki akar hát tanítvány lenni? Magától talán senki. De olyan jó, hogy ez alapvetően nem rajtunk múlik: Ő hív el, szólít meg ellenállhatatlanul és ragadja meg az életünket, szívünket. Adja Isten, hogy ez történjen ma is közöttünk is! Erősödjünk ma meg ebben a hitben: Ő hív és választ minket tanítványoknak. Ebbe a követésbe álljunk be, ami a leggyönyörűbb út a világon.

Ámen!

Thoma László